

Dosarul nr. 2ra-841/19

Prima instanță: Judecătoria Edineț sediul Briceni (jud. A. Andronache)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Robert Rudenco

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Violetei Rudenco împotriva lui Robert Rudenco cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a soției, încasarea veniturii ratat și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Robert Rudenco și menținută hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Edineț sediul Briceni, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 12 decembrie 2016, Violeta Rudenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Robert Rudenco cu privire la încasarea pensiei de întreținere a soției și a veniturii ratat.

În motivarea acțiunii a invocat că la 15 mai 1988 s-a căsătorit cu Robert Rudenco, viața în comun o duceau în sat. XXXXX r-nul XXXXX.

La 19 noiembrie 1989, soțul său a XXXXX, ca urmare fiindu-i cauzate leziuni corporale grave care s-au soldat cu XXXXX, astfel, dânsa devenind XXXXX, fiindu-i atribuit XXXXX.

Având în vedere prevederile art. 82 alin. (1), (2) lit. a) și 83 lit. d) Codul familiei, a precizat că calitatea ei de XXXXX a fost obținută în timpul căsătoriei și în legătură cu acțiunile ilegale ale soțului.

La moment, situația ei financiară este foarte grea, pensia primită în legătură cu XXXXX constituie 768 de lei, bani insuficienți pentru a se întreține.

Cu referire la prevederile art. 1418 Cod civil, a evidențiat că autorul prejudiciului este obligat să compenseze salariul sau alte venituri ratate din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă.

Astfel, reieșind din faptul că salariul mediu lunar pe perioada anilor 2015-2016 este de 4379 – 5555 de lei, a menționat că suma de 1500 de lei este reală și rezonabilă, pe motiv că potrivit prevederilor alineatului (3) al normei menționate, instanța necesită a nu lua în calcul pensia achitată ei ca asigurare socială.

A subliniat că venitul ratat în urma XXXXX necesită a fi achitat lunar cu anticipație, reieșind din prevederile art. 1420 Cod civil.

A remarcat că are nevoie de a schimba XXXXX folosit la moment, deoarece s-a învechit și este deteriorat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 75, 76, 110 Codul familiei.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Robert Rudenco în beneficiul ei a pensiei de întreținere și a venitului ratat în mărime de 1500 de lei lunar.

La 23 ianuarie 2017, Violeta Rudenco a depus cerere suplimentară, prin care a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită în baza încheierii din 17 mai 2007 a Judecătoriei Briceni și încasarea de la Robert Rudenco în beneficiul ei a pensiei de întreținere și a venitului ratat în mărime de 1500 de lei lunar.

În motivarea acesteia a invocat că prin încheierea din 17 mai 2007 a Judecătoriei Briceni, a fost modificată hotărârea din 20 septembrie 1990 a Judecătoriei Briceni și a fost stabilită o pensie în sumă de 375 de lei lunar.

Suma achitată de pârât este mizeră și insuficientă pentru întreținere.

Prin încheierea din 14 martie 2017 a Judecătoriei Edineț sediul Briceni, a fost încetat procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Violetei Rudenco împotriva lui Robert Rudenco cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere.

Prin decizia din 18 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admis recursul declarat de Violeta Rudenco, casată integral încheierea din 14 martie 2017 a Judecătoriei Edineț sediul Briceni, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în același complet al instanței de judecată.

La 22 noiembrie 2017, Violeta Rudenco a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând încasarea de la Robert Rudenco în beneficiul ei a pensiei de întreținere în sumă de 1500 de lei, a venitului ratat în sumă de 12201,12 de lei, precum și a cheltuielilor suportate pentru judecarea cauzei.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Edineț sediul Briceni, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost modificat cuantumul pensiei de întreținere a soției încasate de la Robert Rudenco în beneficiul Violetei Rudenco conform încheierii din 17 mai 2007 a Judecătoriei Briceni.

A fost încasată de la Robert Rudenco în beneficiul Violetei Rudenco pensia pentru întreținerea soției în mărime de 1500 de lei lunar, începând cu intrarea hotărârii în vigoare și până la schimbarea situației materiale sau familiale a uneia dintre părți.

Au fost încasate de la Robert Rudenco în beneficiul Violetei Rudenco cheltuielile de judecată în sumă de 400 de lei dintre care 300 de lei pentru acordarea asistenței juridice și 100 de lei pentru publicarea anunțului în ziar.

A fost încasată de la Robert Rudenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 540 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Robert Rudenco și menținută hotărârea prime instanțe.

La 3 ianuarie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Robert Rudenco a declarat recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării a sumei de 1500 de lei lunar cu titlu de pensie pentru întreținerea Violetei Rudenco începând cu intrarea hotărârii în vigoare și până la schimbarea situației materiale sau familiale a uneia dintre părți și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, precum și încasarea de la Violeta Rudenco a cheltuielilor de judecată în sumă de 405 de lei (taxa de stat plătită în apel) și a sumei de 135 de lei (taxa de stat plătită în recurs).

În motivarea recursului a invocat că prin încheierea din 17 mai 2007 a Judecătorei Briceni, a fost confirmată tranzacția de împăcare încheiată între el și Violeta Rudenco, potrivit căreia dânsul s-a obligat să-i plătească intimatei o pensie de întreținere în mărime de 375 de lei lunar, începând cu 2 mai 2007 și până la sfârșitul vieții, încheiere care a devenit irevocabilă la 17 iunie 2007.

Având în vedere prevederile art. 512 alin. (1), 572 alin. (1) și (2), 1331 alin. (1), 1333 alin. (1), (2) Cod civil, a evidențiat că prin încheierea tranzacției de împăcare, care a fost omologată de instanța de judecată prin încheierea din 17 mai 2007, părțile și-au exprimat liber voința referitor la modul în care va fi soluționat definitiv litigiul apărut dintre ei.

Astfel, obligarea lui să achite o pensie de întreținere în alt cuantum, decât cel indicat în tranzacția încheiată între părți și omologată printr-o încheiere irevocabilă a instanței de judecată ar echivala cu imixtiunea instanței judecătorești în afacerile private ale părților, fapt inadmisibil reieșind din prevederile art. 1 alin. (1) Cod civil.

Cu referire la prevederile art. 668 alin. (3) Cod civil, a invocat că încheierea, modificarea sau rezilierea unui contract reclamă necesitatea existenței unui acord de voință al părților contractante, concluzie ce se desprinde și din prevederile art. 666 alin. (1) Cod civil.

Intimata nu a invocat în cererea sa de chemare în judecată nicio prevedere legală din care ar rezulta, prin raportare la circumstanțele de fapt expuse în cerere, posibilitatea modificării unilaterale a contractului de tranzacție încheiat între părți și omologat de instanța de judecată printr-o încheiere irevocabilă sau posibilitatea instanței de judecată să modifice prin hotărâre acest contract în totalitate sau în parte.

Prin urmare, cererea de chemare în judecată depusă de Violeta Rudenco este nefondată, motiv pentru care urma a fi respinsă.

A remarcat că prin hotărârea contestată se periclitează substanțial principiul securității raporturilor juridice, care are la bază o încheiere irevocabilă a instanței de judecată prin care a fost soluționat definitiv un litigiu dintre părți prin confirmarea tranzacției de împăcare încheiată între aceștia.

Argumentele Violetei Rudenco referitor la faptul că dânsul nu are pe nimeni la întreținere și că ar fi apt să achite cuantumul modificat al pensiei de întreținere au un caracter declarativ și nu sunt probate prin niciun mijloc de probă admisibil și pertinent, ceea ce contravine prevederilor art. 118 alin. (1) CPC.

Totodată, chiar dacă aceste argumente ar fi fost susținute prin mijloace de probă, oricum, acestea nu constituie un temei în baza căruia instanța de judecată și-ar putea fundamenta o hotărâre de admitere a acțiunii.

A mai precizat că intimata nu a indicat în cererea sa de chemare în judecată nicio normă juridică în baza căreia își fundamentează pretențiile.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au pus la baza admiterii acțiunii o careva probă, mai mult că la materialele dosarului nu există niciun raport de expertiză medico-legală care ar confirma faptul că starea de sănătate a intimatei s-a agravat, iar suma de 1500 de lei este proporțională cu gradul de agravare a stării sănătății acesteia.

Astfel, în cazul în care dânsul a invocat că nu este de acord cu acțiunea înaintată de Violeta Rudenco și că aceasta nu a anexat nicio probă care ar confirma agravarea stării sale de sănătate, instanța trebuia să dea apreciere acestor fapte prin prisma prevederilor art. 118 alin. (1) CPC și nu prin prisma prevederilor art. 123 alin. (6) CPC.

Prin urmare, copia legitimației de pensionare nu este o probă care confirmă agravarea stării de sănătate a intimate, acest înscris doar confirmă faptul că Violeta Rudenco este XXXXX.

Faptul că XXXXX de care se folosește intimata ulterior se schimbă, la fel, nu este confirmat în dosar prin niciun mijloc de probă, iar prin sine însăși nu poate constitui sub nicio formă temei de încasare a sumei de 1500 de lei lunar.

Instanța de apel în decizia contestată a făcut trimitere la prevederile Codului civil (art. 1418), iar pe de altă parte – la prevederile Codului familiei, fără a stabili însă corelația și domeniul de aplicabilitate al acestor norme juridice.

Având în vedere prevederile art. 83 lit. d), 108 și 110 Codul familie, a accentuat că modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită de instanța judecătorească și indexarea acesteia sunt două lucruri diferite, două instituții de drept total distincte.

Atât în decizia instanței de apel, cât și în hotărârea primei instanțe nu se conține o argumentare pertinentă a faptului în baza căror criterii Violetei Rudenco i-a fost stabilită pensia de întreținere în mărime de 1500 de lei lunar.

Or, deși în decizia contestată instanța de apel a făcut referire la datele BNS al RM, nu a fost indicat sub nicio formă mecanismul de calcul anume a sumei de 1500 de lei.

Având în vedere că prima instanță și instanța de apel eronat au admis capătul de cerere principal din cuprinsul cererii de chemare în judecată, urmează a fi casată

hotărârea prime instanțe și decizia instanței de apel inclusiv și în partea admiterii încasării cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 14 noiembrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 190), fiind recepționată de către recurent la 19 noiembrie 2018, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 192).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 3 ianuarie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Robert Rudenco nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate

în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Robert Rudenco, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Robert Rudenco ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Robert Rudenco se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari